

**Postanowienie z dnia 21 września 1995 r.
I PO 8/95**

Uchwała Rady Izby Notarialnej wstrzymująca opiniowanie wniosków asesorów o powołanie na stanowisko notariusza i wyznaczenie siedziby kancelarii notarialnej jest sprzeczna z prawem i podlega uchyleniu.

Przewodniczący SSN: Walerian Sanetra (sprawozdawca), Sędziowie SN: Józef Iwulski, Jerzy Kuźniar,

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu w dniu 21 września 1995 r., sprawy ze skargi Ministra Sprawiedliwości na uchwałę Rady Izby Notarialnej w P. z dnia 8 kwietnia 1995 r. [...] oraz uchwałę z dnia 10 czerwca 1995 r. [...] w przedmiocie wstrzymania opiniowania wniosków asesorów notarialnych o powołanie na stanowisko notariusza i wyznaczenie siedziby kancelarii notarialnej

p o s t a n o w i ł :

u c h y l i ć zaskarżone uchwały.

U z a s a d n i e n i e

Rada Izby Notarialnej w P. podjęła w dniu 8 kwietnia 1995 r. uchwałę [...] o wstrzymaniu opiniowania wniosków o powołanie na stanowisko notariusza i wyznaczenie siedziby kancelarii notarialnej, którą następnie uznała za błędną i wobec tego uchwałę z dnia 10 czerwca 1995 r. [...] nadała jej nowe brzmienie poprzez czasowe wstrzymanie opiniowania wniosków asesorów notarialnych.

Obie te uchwały zostały zaskarżone do Sądu Najwyższego przez Ministra Sprawiedliwości. Twierdzi on, że uchwały te wprawdzie nie zawierają uzasadnienia faktycznego i prawnego, jednak ich treść dowodzi, iż zostały wydane z naruszeniem art. 35 pkt 1 ustawy z dnia 14 lutego 1991 r. Prawo o notariacie (Dz. U. Nr 20, poz. 91), który nakłada na radę izby notarialnej obowiązek opiniowania wniosków, o których mowa w art. 10 tej ustawy. Oznacza to, że rada izby notarialnej w ramach tak określonych obowiązków nie jest uprawniona do podejmowania innych decyzji poza pozytywnym lub negatywnym zaopiniowaniem wniosków w przedmiocie powołania lub odwołania notariuszy i asesorów notarialnych. Powołany przepis prawa nie dopuszcza odmowy lub czasowego wstrzymania opiniowania wniosków, o których mowa, a rozstrzygnięcie takie przyjęła Rada Izby Notarialnej w P. w niniejszej sprawie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zarzut skargi pod adresem uchwał Rady Izby Notarialnej w P. jest zasadny. Z art. 10 ustawy z 14 lutego 1991 r. Prawa o notariacie wynika, że notariusza powołuje i wyznacza siedzibę jego kancelarii Minister Sprawiedliwości, na wniosek osoby zainteresowanej, po zasięgnięciu opinii rady właściwej izby notarialnej. Z przepisem tym

koresponduje art. 35 pkt 1 Prawa o notariacie, który stanowi, że do zakresu działania rady izby notarialnej należy opiniowanie wniosków w przedmiocie powoływania i odwoływania notariuszy i asesorów notarialnych. Z przepisów tych wynika, że Minister Sprawiedliwości przed załatwieniem wniosku kandydata na notariusza musi znać i rozważyć stanowisko organu samorządu notarialnego. Przyjęcie opinii jako formy wyrażenia stanowiska przez organ samorządu oznacza, że także wtedy, gdy organ ten jest przeciwny uwzględnieniu przez Ministra Sprawiedliwości wniosku kandydata na notariusza, nie jest on zwolniony z powinności wyrażania swojego stanowiska. Opinia ta ze swej istoty może być pozytywna lub negatywna, ale właściwy organ samorządu notarialnego nie może się uchylić od jej wydania. Przepis art. 35 ust. 1 Prawa o notariacie, ustanawiając obowiązek opiniowania przez radę izby notarialnej wniosków, o których mowa w jej art. 10, nie przewiduje żadnych odstępstw od konieczności realizowania tej powinności. Ilekroć więc wpłynę wniosek osoby zainteresowanej powołaniem na stanowisko notariusza, tylekroć rada izby notarialnej ma obowiązek wydania opinii w tej sprawie. Stąd też podjęcie uchwały o wstrzymaniu opiniowania wniosków asesorów notarialnych o powołanie na stanowisko notariusza i wyznaczenie siedziby kancelarii notarialnej jest sprzeczne z wymienionymi przepisami Prawa o notariacie.

Sąd Najwyższy w niniejszym składzie w pełni podziela w tym względzie stanowisko wyrażone już wcześniej przez Sąd Najwyższy w podobnych sprawach, zwłaszcza w orzeczeniach z dnia 13 maja 1994 r. (I PO 4/94, OSNAPiUS 1994 nr 3 poz. 52) oraz z dnia 24 maja 1994 r. (I PO 7/94, OSNAPiUS 1994 nr 6 poz. 106).

Za trafne należy przy tym uznać wywody Sądu Najwyższego wskazujące, że na mocy art. 10 Prawa o notariacie organom samorządu notarialnego powierzono konkretne funkcje o charakterze administracyjnym, które stanowią ich kompetencję. Kompetencje te przy tym nie mogą być przez organ, któremu prawo je powierza, drogą jego własnego działania ani zwiększane, ani zmniejszane, ani też przeniesione na inny organ czy jednostkę. Kompetentny organ nie może zatem się "zrzec" swej kompetencji, bowiem jest ona w świetle prawa nie tylko uprawnieniem, lecz przede wszystkim obowiązkiem działania w określonej sferze spraw. Przepisy Prawa o notariacie należy wobec tego pojmować w ten sposób, iż organ samorządu notarialnego, dysponujący ustawowym upoważnieniem w zakresie opiniowania kandydatów na stanowisko notariusza, nie może ani w odniesieniu do całokształtu tej kompetencji, ani też w odniesieniu do indywidualnej sprawy, własnym działaniem uchylić się od realizowania swej ustawowej kompetencji. Może jedynie - w ramach przysługującego mu uprawnienia - wydać w konkretnej sprawie opinię pozytywną lub negatywną, lecz opinia taka musi zostać wydana. Stąd też uchwały Rady Izby Notarialnej w P., których wykonanie prowadzi do uchylenia się od obowiązku realizowania nałożonych na nią powinności, muszą być ocenione jako naruszające prawo, co z kolei sprawia, że na podstawie art. 47 § 2 Prawa o notariacie, zaszła konieczność ich uchylenia.

Z przepisu tego wynika, że po rozpoznaniu skargi Ministra Sprawiedliwości Sąd Najwyższy oddala tę skargę lub uchyla zaskarżoną uchwałę organu samorządu notarialnego i przekazuje sprawę do ponownego rozpoznania właściwemu organowi samorządu, z ustaleniem wytycznych co do sposobu jej załatwienia. Sprzeczność z prawem zaskarżonych uchwał - z uwagi na ich treść oraz charakter tej sprzeczności - sprawia, że zbędne stało się przekazanie sprawy Radzie Izby Notarialnej w P. wraz z odpowiednimi wskazaniem.

Z powyższych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 47 § 2 Prawa o notariacie orzekł jak w sentencji.

=====